Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

10.1.2019

Erityisasiantuntija Elina Rantakokko, SM/PO

Puolustusvaliokunta
PuV@eduskunta.fi

Puolustusvaliokunta 11.1.2019 klo 10.00

HE 254/2018 vp eduskunnalle laiksi vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi; sisäministeriön poliisiosaston lausunto

Hallituksen esityksen tavoitteena on vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen ja sitä koskevan voimassaolevan lainsäädännön selventäminen. Esitys sisältää säädösehdotukset, joilla säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin muun muassa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen sisällöstä, Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen vapaaehtoiseen maanpuolustukseen liittyvistä tehtävistä sekä toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta.

Hallituksen esityksessä ampuma-aselakia (1/1998) ehdotetaan muutettavaksi siten, että Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ampuma-aseita voitaisiin hyödyntää Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa. Puolustusvoimien aseiden käsittely sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa olisi sallittua Puolustusvoimien valvonnassa ja sen alueella tai aluksella, eikä aseilla saisi ampua. Samoin Rajavartiolaitoksen aseiden käsittelyn edellä mainitussa koulutuksessa tulisi tapahtua Rajavartiolaitoksen valvonnassa ja Rajavartiolaitoksen tai Puolustusvoimien alueella tai aluksella. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ampuma-aseita voitaisiin käsitellä, eli esimerkiksi kantaa, kuljettaa ja koota Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa. Muutoksena nykytilaan olisi se, että koulutuksen, johon sisältyisi Puolustusvoimien aseiden käsittelyä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä, ei tarvitsisi olla Puolustusvoimien tilaamaa.

Käsiteltävänä oleva HE 254/2018 vp liittyy toiseen eduskunnassa käsiteltävänä olevaan esitykseen HE 179/2018 vp, joka koskee ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 a

§:n muuttamista. Jälkimmäinen esitys liittyy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2017/853, aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta (jäljempänä asedirektiivi) kansalliseen täytäntöönpanoon. Hallituksen esityksessä HE 179/2018 vp lakia vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) ehdotetaan muutettavaksi niin, että laissa määriteltäisiin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen julkiseksi hallintotehtäväksi sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen antaminen ja yhdistykselle säädettäisiin mahdollisuus saada aselupia asedirektiivissä kiellettyjen aseiden luokkaan siirrettyihin reserviläiskivääreihin isolla latauslaitteella sotilaallisia valmiuksia palvelevan ampumakoulutuksen antamista varten. Hallituksen esitykset on valmisteluvaiheessa pyritty sovittamaan yhteen.

HE 254/2018 vp:ssä ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan tammikuussa 2020. Asedirektiivin täytäntöönpanoa koskevassa HE 179/2018 vp:ssä esitettyjen muutosten voimaantulo ei edellytä nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä olevien muutosehdotusten samanaikaista voimaantuloa.